

*Minna
Suunto*
KIPINÖITÄ

Minna Suvanto

Kipinöitä

SAGA Egmont

Kipinöitä

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2023 Minna Suvanto and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727061993

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1. luku

Viileä tammikuun tuuli puhalsi katua pitkin, ja Annan oli pakko tunkea kädet taskuunsa. Taskussa oli avaimet, ja niitä Anna pyöritteli sormissaan odotellessaan Iidaa ravintolan edessä. Toki hän olisi voinut mennä jo sisäänkin odottamaan, mutta päätti vielä hetken odotella ulkona. Raitis ilma ei olisi ollenkaan pahitteeksi, kun hän kuitenkin loppupäivän istuisi työhuoneellaan ja miettisi, toimiko ilmanvaihto, vai oliko hänen jostain muusta syystä vaikea hengittää. Anna veti ilmaa keuhkoihinsa ja testasi, että ulkoilmassa ne ainakin toimivat vallan mainiosti. Syy saattoi siis olla vain työhuoneessa, mikä sinänsä ei ollut ihme. Kaupungin kulttuuritoimen työhuoneet olivat jo kerran saneerattu sisäilmaongelmien vuoksi, mutta vieläkin muutama työkaveri oireili, eikä ollut oikein edes varmaa, mitä saneerauksessa oli ylipäättään tehty. Oliko vain maalattu seiniä ja tehty muuta pintaremonttia.

Heidän työyhteisönsä oli ollut kaikki nämä vuodet, jotka Anna oli ollut kaupungin kulttuuritoimessa, mukava, ja yhteistyö

sujui hyvin. Vaikka olihan heillä töissä muutamia persoonia, joita piti osata käsitellä. Olaville kaikki piti perustella aina rahan kautta, että kuinka paljon mikäkin kulttuuriteko nyt säästää rahaa terveysmenoista tai estää lasten lukutaidon rapautumista. Maijalle, työkaverille, joka vastasi taloudesta taas meni kaikki ideat läpi, kunhan oli kyseessä ruohonjuuritason kulttuuritoiminta, jolla autettiin lähiöiden tavallisia ihmisiä. Ja parasta olisi, jos saataisiin edes yksi masentunut, pienituloinen taiteilija vedettyä takaisin tuottavaksi. Ihan sama vaikka hän vain soittaisi yhden keikan tai olisi yhden kerran lähikirjastossa haastateltavana, Maijan mielestä tuo kaikki oli kaupungin auttavan käden tarjoamista ja taiteen arvostamista. Niinpä Anna kehittäessään uusia kulttuuritapahtumia kaupunkilaisille otti hyvin huomioon rahan ja sen, kuinka tapahtuma hyödyttää ruohonjuuritasoa. Itse asiassa Anna oli oppinut perustelemaan hankkeitaan ja ideoitaan niin hyvin, että useat työkaverit tulivat hänen luokseen ideoidensa kanssa ja pyysivät auttamaan, että he löysivät omista ideoistaan nämä langanpäät, joista nypätä ja saada siunaus pomoilta.

– Moi, miksi sä täällä viimassa seisot? Olisit mennyt sisälle, Iida tokaisi päätään pyöritellen.

– Moi, Anna sanoi ja halasi ystävänsä. – Miten sä aina kuljet takki auki? Tuossa sitä kylmä tulee.

– Hah, mä oon niin kuuma.

– No niin, nyt odotan innolla, mitä sinkkuneiti on viikonloppuna puuhannut. Kuulostaa siltä, että vauhdikasta on ollut, Anna naurahti ja avasi oven lounasravintolaan. Kello oli jo sen verran, että tavalliset lounastajat olivat jo hävinneet takaisin työpöytänsä ääreen. Anna taas oli aamupäivän ollut

kokouksessa toisella puolella kaupunkia ja hiljentänyt nälkänsä kokouksessa tarjotulla hillomunkilla.

Anna kuunteli puolella korvalla Iidan miesseikkailuja ja pohti mielessään, että nyt 34-vuotiaana hän eli niin tasaista ja tylsää arkea, ettei olisi koskaan arvannut sellaista eläväänsä. Asiat olivat tavallaan ihan hyvin, ja tavallaan Anna oli hyvin tyytyväinen elämäänsä. Osku, 6-vuotias besserwisser, joka kommentoi kaikkea, pussasi äitiään kesken bussimatkan, ja jonka vaatteista piti leikata pesulaput visusti pois, etteivät ne hankaisi, ja jonka painajaisissa oli aina sama pinkki lohikäärme, oli parasta, mitä Annalle oli tapahtunut. Oli kliseistä sanoa, että lapsen syntymä olisi elämän paras asia, mutta sitä Osku Annalle todellakin oli. Varsinkin nyt kun äiti oli menehtynyt syksyllä pitkän sairauden jälkeen, eikä Annalle jäänyt enää lähisukuun kuin veli ja tämän perhe.

Osku oli Annalle se elämän tärkein asia, ja pojan vuoksi hän oli valmis tekemään kaiken. Ja oli tehnytkin. Oskun isä oli ollut väkivaltainen, ja kun Osku oli muutaman kuukauden vanha, Anna oli pakannut tavaransa ja muuttanut pojan kanssa Tapsan luota pois. Eikä Anna ollut sen jälkeen miestä enää takaisin ottanut, vaikka Tapsa oli sitä ensin hyvällä ja sitten uhkaillen yrittänyt. Tapsa oli ollut juuri sellainen muusikkorenttu, jolle kulttuuritoimi oli ojentanut auttavan kätensä. Mies oli esiintynyt eräänä kesänä muutamassa puistokonsertissa, ja siellä he tapasivat ja rakastuivat. Nyt myöhemmin Anna ei kyllä ollut enää varma siitä, oliko suhde Tapsan kanssa edes ollut rakkautta, ehkä se oli vain johonkin traumaan tai vetovoimaan perustuva suhde. Ainakaan sitä suhdetta ei oltu tarkoitettu kestäämään vuotta pidempään. Ja sinäkin aikana Anna sai muutaman kerran silmänsä mustaksi, kun erehtyi kritisoimaan jotakin Tapsan

tekemistä. Viimeisen lyönnin ja käden vääntämisen jälkeen Anna oli Oskun kanssa lähtenyt pois. Ja tuo päätös oli ollut paras, mitä Anna oli koskaan tehnyt.

– Mutta jos siis totta puhutaan, tuskin Pate on mun sielunkumppani, Iida tokaisi. – Hän on nyt vaan sellaiseen hauskanpitoon sopiva mies.

– Mä niin kadehdin sua, kun sä pystyt suhtautumaan miehiin jotenkin kevyesti. Sun on tosi helppo aina rakastua ja päästää toinen lähelle. Ei onnistu multa, Anna sanoi ja keihästi lautaselta kukkakaalin suuhunsa.

– Kyllä mä tavallaan lähelle päästän, tai siis sänkyyn asti, Iida madalsi ääntään kun huomasi, että lähipöydän vanhat rouvat tuntuivat kuuntelevan heidän juttujaan.

– Mulla on kyllä miespuolinen henkilö melkein joka yö sängyssä. Viime yönäkin Osku taas tuli viereen nukkumaan, kun pinkki lohikäärme oli ahdistellut. Joskus mä mietin, että onkohan mun sängyssäni enää koskaan ketään aikuista miestä.

– No sitten on, kun Osku kasvaa aikuiseksi, Iida naurahti.

– Mun tulevaisuus näyttää siis todella loistavalta! Oma poika nukkuu mun kanssa samassa sängyssä lopun elämäni. Täähän alkaa kuulostaa ihan siltä, että mulla on kasvamassa uuninpankkopoika, sellainen mammanpoika, joka ei koskaan muuta kotoa pois, Anna huokaisi. – Tuo mielikuva näyttää kyllä ihan kaamealta.

– Höh! Se on yks leiskaus, kun sä löydät sen sun miehesi.

– Sen miehen on pakko tulla mun ovelle, enhän mä sitä muuten löydä, Anna kuittasi ja lähti hakemaan kahvia tiskiltä. Odottaessaan että edellinen asiakas sai kahvinsa otettua, Anna katseli vaivihkaa ravintolan miehiä.

Nurkkapöydässä istui Annalle liian vanha eläkeläismies, ulko-oven vieressä taas muutama hyvin pukeutunut Annan ikäinen mies. Mutta vaikka miehet olivat tavallaan edustavia, sellaisia äitien ihailemia vävyehdokkaita, heistä kuitenkin huokui sellainen materialismi, joka inhotti Annaa. Tiskin takana esiliinassaan taas pyöri keski-ikäinen mies, joka varmaankin oli jo naimisissa, ja joka muistutti jollakin tapaa Annan isoveljeä. Toki Pekalla ei ollut sellaista isoa mahaa kuin tuolla tiskin takana hääräävällä miehellä, mutta kaiketi päivät ruuan parissa näkyivät hänessä.

– Sun ehkä pitäisi lähteä vähän muuallekin kuin vain kotiin ja töihin, Iida ehdotti ja laittoi kännykkänsä takaisin laukkuun. – Yks Risto kyseli, että nähtäiskö tänään. Huoh! Mulla olisi kyllä yks peili, joka pitäis ripustaa. Että toisaalta...

– Kysy nyt ensin siltä, että onko sillä akkuporakone ja osaako se ripustaa peilin, ettet vaan ota väärää miestä tänään vastaan, Anna muistutti. – Joo, ehkä mun pitäisi tosiaan vähän muuallakin kulkea kuin töissä. Tai no, istunhan mä kerran viikossa musiikkiopiston käytävällä puoli tuntia, kun Osku on rumputunnilla, ja teatteriharkkojen aikaan mä käyn salilla.

– Eikö siellä ole näkynyt ketään mielenkiintoista? Joku yksinhuoltajaisä, jonka lapsi soittaa tuubaa tai harrastaa teatteria? Ootko sä edes katsonut niitä miehiä siellä sillä silmällä? Mä vähän epäilen, ettet oo. Tai töissä! Kyllähän teillä on koko ajan jotain yhteistyöhankkeita ja muita. Joku Bon Jovin näköinen taiteilija? Eikö sellaista ole näkynyt?

– Mä oon alkanut vähän karttamaan noita taiteilijoita, sattuneesta syystä, Anna hymähti ja avasi puhelimensa, joka piti ääntä. – Oskun iltapäiväkerhosta, taas.

– Onko siellä sattunut jotain?

– Osku on tapellut ja satuttanut kätensä. No niin, se sitten tästä työpäivästä. Onneksi meillä on joustava työaika, mun on pakko mennä hakemaan se poika sieltä iltiksestä pois.

– Toivottavasti ei ole mitään pahempaa käynyt. Tai kai ne olis soittanut, jos käsi olisi poikki tai jotain.

– Joo, olisi ne. Mä luulen, että siellä on taas tapeltu legoista tai jostakin vastaavasta. Oskulla ei oikein onnistu tuo ilttis, missä se on eskarin jälkeen. Koko ajan on jotakin kahnausta ja itkua, Anna huokaisi ja kietaisi huivin kaulaansa.

– Kuulostaa kurjalta, Iida totesi.

Anna ja Iida kävelivät samaa matkaa ratikkapysäkille. Anna hyppäsi ratikkaan ja yritti kerätä voimia siihen, että kohtaisi Oskun ja iltiksen työntekijät. Monesti aikuiset antoivat Oskusta huonoa palautetta, milloin Osku ei ollut osannut istua hiljaa, milloin hän oli kieltäytynyt tekemästä jotakin, milloin hän oli mennyt tappeluun mukaan. Anna oli niin väsynyt kaikkiin niihin taisteluihin, joihin Osku tuntui aina ajautuvan. Hänen pieni, ihana poikansa, joka osasi olla rakastava, fiksu ja nauravainen. Tuo poika tuntui olevan iltapäiväkerhossa täysin kadoksissa. Aivan kuin Anna saisi jostakin toisesta lapsesta viestejä ja moitteita.

– Moi Osku, Anna sanoi yllättyneenä pojalleen, joka istui eteisessä naulakon luona. – Miksi sä siinä olet?

– Mä olen liian vaikea lapsi, Osku hymähti.

– Siis mitä? Kuka sulle sellaista on sanonut? Anna ihmetteli.

– Sellainen honottaja, se sanoi, että mun pitää odottaa eteisessä sua. Että mä oon vaan häiriöksi tuolla, Osku lisäsi ja alkoi kaivamaan kumisaappaitaan penkin alta. Anna yritti jäsentää kuulemaansa. Ihan oikeastiko joku työntekijä oli sanonut pienelle lapselle, että tämä oli hankala lapsi, eikä hänen

tulisi olla samassa tilassa muiden kanssa. Oskun iltapäiväkerhon kanssa oli ollut ongelmia aikaisemminkin. Tämä ei ollut uutta Annalle, mutta nyt tuntui, että jokin raja ylitettiin.

– Laita ulkohousut ensin, Anna huomautti pojalle. – Ja odota mua tässä. Mä käyn vähän juttelemassa tuolla, Anna ohjeisti Oskua. Sitten hän tsemppasi itseään mielessään ja avasi oven kerhotilaan, missä oli korvia huumaava meteli.

– Hei, anteeksi. Minä olen Oskun äiti. Täältä laitettiin viestiä, Anna sanoi ensimmäiselle aikuiselle, jonka löysi lasten pöydän äärestä juomasta kahvia.

– Ei voi olla totta! Nytkö se poika on karannut sieltä eteisestä! Nainen ärähti ja lähti vauhdilla eteistä kohti.

– Ei, Osku odottaa siellä, Anna yritti huutaa naisen perään, mutta tämä mennä viipotti sellaisella vauhdilla, ettei kuullut tai nähnyt mitään.

– Hei, oletko sinä Oskun äiti?

Anna käänsi päänsä ja kohtasi lempeän oloisen naisen. Tuon varmaankin täytyi olla se Orvokki, josta Osku monesti kertoi. Kuinka Orvokin kanssa oli piirrelty oravia ja luettu satuja, tai kuinka Orvokilla oli ollut niin kaamea hikka, että lapset olivat nauraneet ihan kippurassa.

– Joo, olen Oskun äiti. Tulin hakemaan Oskua, kun täällä oli taas ollut jotakin kärhämää. Tiedätkö sinä siitä asiasta mitään?

– Se Tiia siis todellakin laitto sinulle viestiä, Orvokki huokaisi. – Ei täällä ollut mitään sen kummempaa kuin muulloinkaan. Osku otti yhteen erään Eeron kanssa. Kinastelivat siitä, voiko raketilla lentää kuuhun ja tulla sillä sitten vielä takaisin. Tai jotakin sen kaltaista. Ihan normaalia.

– Siitä viestistä tuli kyllä ihan erilainen mielikuva. Ja Osku istui tuolla eteisessä. On kuulemma liian vaikea lapsi, ettei voi olla muiden kanssa.

– Onhan Osku vilkas poika, mutta hän on hyväsydäminen, ehkä joskus hieman ajattelematon, Orvokki vakuutti. – Ja Tiialta oli kyllä väärin sanoa lapselle tuollaista ja laittaa hänet eteiseen odottamaan.

– Siellähän Osku on, Tiia äyskäisi Annalle kun tuli takaisin. – Miksi sinä valehtelit, ettei hän ollut siellä?

– En minä valehdellut, Anna puolusti. – Minä halusin tulla kysymään, että mitä varten hänet on laitettu eteiseen odottamaan, ja miksi Oskulle on sanottu, että hän on häiriöksi täällä.

– No sitä hän on, pelkkä häiriötekijä, Tiia puuskahti.

– Onhan Osku todella taitava monessa asiassa, Orvokki lieventeli ja yritti ilmiselvästi tyyntytellä ja rauhoitella sekä Tiiaa että Annaa.

– Kyllä minä tiedän, että Osku on vilkas lapsi, mutta ei hän tietääkseni ole koskaan ollut väkivaltainen tai paha. Ei häntä tarvitse viedä eteiseen odottamaan, sehän on aivan kuin rangaistus, Anna lisäsi ja ajatteli, että oliko hänen aivan pakko sietää tällaista.

– Se oli rangaistus, kyllin kova rangaistus siitä, ettei osaa välipalapöydässä käyttäytyä kunnolla, Tiia jatkoi kädet puuskassa, eikä Anna voinut olla miettimättä, että mitähän ongelmia tuolla iltapäiväkerhon tädillä oikein oli omassa elämässään, kun hän ei osannut nähdä ja kohdata lasta.

– Minun mielestäni tuo oli väärin, Anna totesi. – Valitettavasti minun on tehtävä tästä kaupungille valitus.

Kuinka sytyttää sisäinen palo uudelleen?

Tamperelaistuneen Annan arki pyörii toimitotoissa ja 6-vuotiaan Oskun eskarisotkuja selvittäessä – hyväsydäminen ja vilkas poika on haka hankkiutumaan ongelmiin. Kaikki muuttuu, kun vesivahinko ajaa kaksikon evakkoon, ja hiljattain kylmilleen jäänyt lapsuudenkoti Lapualla tulee yllättäen tarpeeseen.

Työ pitää Annan Tampereella, joten arki muuttuu kahden kaupungin välillä ravaamiseksi. Jos Anna itse saisi päättää, hän ennemmin vain leipoisi ja laittaisi ruokaa päivät pitkät. Kotiseudullaan Anna törmää jatkuvasti myös vanhaan heilaansa Jaakkoon. Vanha suola saattaa janottaa, mutta Jaakon yksityiselämä vaikuttaa ampieispesältä, johon ei kannata sohia.

Minna Suvannon feelgood-romaani perhesuhteista, suurista elämänmuutoksista ja rakkaudesta lämmittää sydäntä kuin villasukat ja kuppi teetä sateisena syysiltana.

Minna Suvanto on pispalalainen teatteriope ja kirjailija, joka rakastaa romanttisia kirjoja ja elokuvia, hullaantuu livemusiikista ja tanssii liikennevaloissa.